

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ — СЪОБЩЕНИЕ ЗА МЕДИИТЕ

Права, гарантиращи справедлив съдебен процес: предложението на Европейската комисия за предоставяне на правото на информация на гражданите в наказателните производства ще се превърне в закон

Люксембург, 27 април 2012 г. — „Имате право на ... *декларация за правата*“. В скоро време това ще стане реалност за всеки гражданин, задържан в която и да е точка на Европейския съюз. Министрите на правосъдието в ЕС днес приеха нов закон по предложение на Европейската комисия, който има за цел да гарантира правото на информация на обвиняемите в наказателните производства. Съгласно Директивата относно правото на информация в наказателните производства заподозрените в извършването на престъпление ще бъдат информирани за своите права на език, който разбират. Мярката ще гарантира, че държавите от ЕС ще дават на всяко задържано лице или лице, което е обект на [европейската заповед за арест](#), *декларация за правата*, в която са изброени неговите основни права при наказателно производство. След влизането на директивата в сила (две години след публикуването ѝ в *Официален вестник на ЕС*, което се очаква да стане през следващите седмици) съгласно оценките новият закон ще се прилага за 8 млн. наказателни производства всяка година във всички 27 държави — членки на ЕС. Понастоящем това право съществува само в около една трета от държавите членки.

„Правото на справедлив съдебен процес е един от централните стълбове на нашите правосъдни системи в Европа“, заяви заместник-председателят Вивиан Рединг, комисар на ЕС по въпросите на правосъдието. *„Този нов закон на ЕС ще спомогне за защитата на това право, тъй като ще гарантира, че всички граждани са уведомени ясно и в кратък срок за своите права. Днес отбелязваме важен етап в нашите общи усилия за гарантиране на европейските граждани на достъп до правосъдие, независимо къде в ЕС се намират. Бих желала да благодаря на Европейския парламент и на министрите на правосъдието в ЕС, че подкрепиха предложението на Комисията. Бързото превръщане на това право в реалност за 500 млн. граждани на Европа създава положителен прецедент за Европа на правата и правосъдието.“*

Контекст

Европейската комисия представи предложението за новия закон през юли 2010 г. ([IP/10/989](#)) като част от поредица мерки, свързани с правото на справедлив съдебен процес, които ще се прилагат в целия ЕС. Това е втората мярка, инициирана от комисаря на ЕС по въпросите на правосъдието г-жа Рединг, с която се цели определянето на общи минимални стандарти на ЕС в наказателните производства. Това ще засили доверието в пространството на

правосъдие на ЕС. Европейският парламент и Съветът одобриха първото предложение през октомври 2010 г. ([IP/10/1305](#)), с което на заподозрените лица се даде право на писмен и устен превод.

Директивата ще гарантира, че полицията и прокурорите предоставят на заподозрените информация за техните права. При задържане властите ще предоставят тази информация писмено — в декларация за правата — на обикновен, достъпен език. Декларацията ще се дава на заподозрените лица винаги в случай на задържане, независимо от това дали са я поискали изрично или не, като при необходимост тя ще бъде превеждана. При все че държавите на ЕС са свободни да изберат точната формулировка на декларацията, в предложението на Комисията се съдържа образец на 22 езика на ЕС (вж. приложението). Това ще осигури последователност за хората, пътуващи в чужбина, и ще ограничи разходите за превод.

Декларацията за правата ще съдържа практически подробности относно правата на задържаните или арестуваните лица като:

- правото да запазят мълчание;
- правото на адвокат;
- правото на информация относно обвинението;
- правото на устен и писмен превод на съответния език за тези, които не разбират езика на производството;
- правото да се явят пред съда в кратък срок след задържането;
- правото да уведомят лице по свое желание относно ареста или задържането си.

Декларацията за правата ще помогне да бъдат **избегнати съдебните грешки при постановяването на присъдите** и да се намали броят на обжалванията.

В момента вероятността гражданите да бъдат правилно информирани за правата си, ако бъдат задържани и обвинени в извършването на престъпление, **е различна в ЕС**. В някои държави членки заподозрените получават само устна информация относно процесуалните си права, а в други писмената информация се предоставя само ако бъде поискана.

Съгласно член 82, параграф 2 от [Договора за функционирането на Европейския съюз](#) и с оглед на улесняването на взаимното признаване на съдебните решения, както и на по-доброто полицейско и съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси, ЕС може да приема мерки за укрепване на правата на гражданите на ЕС в съответствие с Хартата на основните права на ЕС.

Правото на справедлив съдебен процес и правото на защита са посочени в членове 47 и 48 от Хартата на основните права на ЕС, както и в член 6 от Европейската конвенция за правата на човека.

През юни 2011 г. Комисията предложи трета мярка с цел гарантиране на достъпа до адвокат и правото на задържаното лице да се свърже с близките си ([IP/11/689](#)). Предложението понастоящем се обсъжда в Европейския парламент и Съвета.

За повече информация

Интернет страница на заместник-председателя Вивиан Рединг, комисар на ЕС по въпросите на правосъдието:

<http://ec.europa.eu/reding>

Новини от Генерална дирекция „Правосъдие“:

http://ec.europa.eu/justice/news/intro/news_intro_en.htm

Европейска комисия — права на заподозрените лица и на обвиняемите:

http://ec.europa.eu/justice/criminal/criminal-rights/index_en.htm

ANNEX I

Indicative model Letter of Rights:

The sole purpose of this model is to present an illustration of a Letter of Rights with a view to helping the national authorities when preparing such Letter at national level. Member States are not bound to use this model. When preparing their Letter, they may amend this model to align it with their national applicable rules and add further useful information.¹

You have the following rights:

A. ASSISTANCE OF A LAWYER / ENTITLEMENT TO LEGAL AID

You have the right to speak confidentially to a lawyer. A lawyer is independent from the police. Ask the police if you need help to get in contact with a lawyer, the police shall help you. In certain cases the assistance may be free of charge. Ask the police for more information.

B. INFORMATION ABOUT THE ACCUSATION

You have the right to know why you have been arrested/detained and what you are suspected of having done.

C. INTERPRETATION AND TRANSLATION

If you do not speak or understand the language, you have the right to be assisted by an interpreter. This is free of charge. The interpreter may help you to talk to your lawyer and is required to keep the content of this communication confidential. You have the right to translation of at least the relevant passages of essential documents, including any order by a judge allowing your arrest or keeping you in custody, any charge or indictment and any judgment. You may in some circumstances be provided with an oral translation or summary.

D. RIGHT TO REMAIN SILENT

While questioned by the Police or judicial authorities, you are not obliged to answer questions about the alleged offence. Your lawyer can help you to decide on that.

E. ACCESS TO DOCUMENTS

When you are arrested, you (or your lawyer) have the right to access essential documents you need to challenge the arrest or detention. If your case goes to court you (or your lawyer) will have the right to access material evidence for or against you.

F. INFORMING SOMEONE ELSE ABOUT YOUR DETENTION / INFORMING YOUR CONSULATE OR EMBASSY

When you are arrested, tell the police if you want someone to be informed of the detention, for example a family member or your employer. In certain cases the right

¹ ***According to Article 4(1), the Letter of Rights shall be given upon arrest/detention. This however shall not prevent Member States from providing suspected or accused persons with written information in other situations during criminal proceedings.***

to inform other persons of your detention may be temporary limited. The police will be able to tell you.

If you are a foreigner, tell the police if you want your consular authority or embassy to be informed of the detention. Also tell the police if you want to contact an official of your consular authority or embassy.

G. URGENT MEDICAL ASSISTANCE

When you are arrested, you have the right to urgent medical assistance. Tell the police if you are in need of urgent medical care.

H. PERIOD OF DEPRIVATION OF LIBERTY

After your arrest you may be deprived of your liberty/detained for a maximum period of [*fill in applicable number of hours/days*]. At the end of this period you must either be released or be heard by a judge who will decide on your further detention. Ask your lawyer or the judge for information about possibilities to challenge the arrest, to review the detention or to ask for provisional release.

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Примерен образец на декларация за правата

Единственото предназначение на този образец е да се представи примерна декларация за правата с оглед подпомагане на националните органи при изготвянето на подобна декларация на национално равнище. Държавите членки не са задължени да използват този образец. При изготвянето на своята декларация те могат да изменят този образец, за да съответства на техните приложими национални разпоредби, и да добавят и друга полезна информация.²

Вие имате следните права:

A. ПОМОЩ ОТ АДВОКАТ/ПРАВО НА ПРАВНА ПОМОЩ

Имате право да говорите с адвокат при условия на поверителност. Адвокатът е независим от полицията. Обърнете се към полицията, ако се нуждаете от помощ, за да се свържете с адвокат, полицията ще Ви помогне. В определени случаи помощта може да е безплатна. Обърнете се към полицията за повече информация.

B. ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ОБВИНЕНИЕТО

Имате право да знаете защо сте задържан(а)/арестуван(а) и в извършването на какво престъпление сте заподозрян(а).

V. УСТЕН И ПИСМЕН ПРЕВОД

Ако не говорите или разбирате езика, имате право да получите помощ от устен преводач. Тази помощ е безплатна. Устният преводач може да Ви помогне в разговора с Вашия адвокат и е задължен да запази съдържанието на разговора поверително. Имате право на превод най-малко на представляващите интерес за Вас части от основни документи, включително всяко съдебно решение, разпореждащо Вашето задържане или оставяне в следствения арест, всяко обвинение или обвинителен акт, всяка присъда. При определени обстоятелства може да Ви бъде предоставен устен превод или резюме.

G. ПРАВОТО ДА ЗАПАЗИТЕ МЪЛЧАНИЕ

По време на разпит от полицията или съдебните органи не сте длъжен(а) да отговаряте на въпросите относно предполагаемото деяние. Вашият адвокат може да Ви помогне да вземете решение в тази връзка.

² Съгласно член 4, параграф 1 декларацията за правата се предоставя при арест/задържане. Това обаче не отменя необходимостта държавите членки да предоставят на заподозряното лице или на обвиняемия писмена информация на другите етапи на наказателното производство.

Д. ДОСТЪП ДО ДОКУМЕНТИ

Когато сте задържан(а), Вие (или Вашият адвокат) имате правото на достъп до съществените документи, от които се нуждаете, за да обжалвате ареста или задържането. Ако Вашият случай стигне до съда, Вие (или Вашият адвокат) ще имате право на достъп до веществените доказателства, които могат да се използват във Ваша полза или срещу Вас.

Е. ИНФОРМИРАНЕ НА ДРУГО ЛИЦЕ ОТНОСНО ВАШЕТО ЗАДЪРЖАНЕ/ИНФОРМИРАНЕ НА ВАШЕТО КОНСУЛСТВО ИЛИ ПОСОЛСТВО

Когато сте задържан(а), кажете на полицията, ако желаете да уведомите някого за Вашето задържане, например член на семейство или Вашия работодател. В определени случаи правото да бъдат информирани други лица за задържането Ви може временно да бъде ограничено. Полицията ще може да Ви даде информация за това.

Ако сте чужденец, кажете на полицията, ако искате консулският отдел или посолството на Вашата държава да бъдат информирани за задържането. Кажете също така на полицията, ако искате да се свържете със служител на Вашия консулски отдел или посолство.

Ж. СПЕШНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ

Когато сте задържан(а), имате право на спешна медицинска помощ. Кажете на полицията, ако имате нужда от спешна медицинска помощ.

З. СРОК НА ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА

След ареста може да бъдете лишен(а) от свобода/задържан(а) за максимален срок от ... *[попълва се приложимият брой часове/дни]*. В края на този период трябва или да бъдете освободен(а), или изслушан(а) от съдия, който ще вземе решение относно по-нататъшното Ви задържане. Поискайте от адвоката си или от съдията информация относно възможностите за обжалване на ареста, за преразглеждане на задържането или за отправяне на искане за условно освобождаване.

За контакти:

[Мина Андреева](#) (+32 2 299 13 82)

[Natasha Bertaud](#) (+32 2 296 74 56)